

Zomerweek 2006 – ‘De Cirkel van het Leven’ Wat kunnen we leren van inheemse volkeren?

Met Eef Arnolds

(deze zomerweek ging door te Chassepierre)

De wereld is ruim vijfduizend inheemse volken rijk. De meer bekende zijn volken als de Inuit, de Aboriginals en de Samen. Maar volken als de Evenken, de Ogiek of de San zijn minder bekend. Een gemeenschappelijk kenmerk van inheemse volken is dat ze een nauwe band hebben met het gebied waar ze leven en dat ze onderdrukt worden door de dominante cultuur. Vele inheemse volken spreken hun eigen taal en hebben een groot deel van hun eigen rituelen en gebruiken weten te bewaren. Hun levensstijl is doordrongen van respect voor de omgeving en de natuur.

Door de economische globalisering worden inheemse volken echter steeds meer bedreigd. Ze wonen vaak in afgelegen gebieden, die nu juist interessant zijn voor economische exploitatie in de vorm van houtkap, mijnbouw, opwekking van hydro-elektriciteit, maar ook voor het zoeken naar planten met eigenschappen die mogelijk interessant zijn voor de farmaceutische industrie. De ecologische crisis is vaak juist in de leefgebieden van inheemse volkeren het brutaalst aanwezig. Zij verzetten zich dan ook met hand en tand. Sommigen spreken van een ‘paradigmaoorlog’, tussen twee manieren van leven en denken. De filosofie van de Cirkel van het leven tegenover blinde en onbeteugelde economische wildgroei.

Jan van Boeckel van het Nederlands Centrum voor Inheemse Volken in Amsterdam zal tijdens deze zomerweek lezingen geven en een paar indringende films laten zien.

Van Boeckel houdt zich niet alleen bezig met het thema inheemse volken. Als filmmaker maakte hij ook films met milieufilosofen en technocritici. Een ander belangstellingsveld van hem is hoe kunst een rol kan spelen in natuureducatie (arts-based environmental education). Kunstgericht natuuronderwijs is gebaseerd op de veronderstelling dat kunst de mens een nieuwe en verrassende manier kan bieden om zijn of haar gevoeligheid voor de natuur te vergroten. Kunstzinnige activiteiten bieden gelegenheid om de zintuiglijke, emotionele, symbolische en creatieve lagen van het menselijk bewustzijn te bereiken. Ze kunnen bijdragen tot verscherping of verdieping van onze

waarneming en ons ontvankelijk maken voor het mysterie van de wereld waarin wij leven.. Door meer bewust waar te nemen, helderder te zien, te horen, te ruiken en te voelen, worden we ook meer ontvankelijk voor wat er misloopt met de natuur – de ecologische crisis. Arts-based environmental education is tevens een middel bij uitstek om op een respectvolle manier meer voeling te ontwikkelen met de belevingswereld van inheemse volken.

Tijdens deze zomerweek kijken we hoe inheemse volken vandaag de dag leven. We leren over actuele situaties en van hun verzet tegen economische globalisering. Maar we besteden ook uitgebreid aandacht aan de waarde van inheemse wereldvisies voor ons als westerlingen. Wat kunnen we op een respectvolle manier van hen leren, zonder ‘indiaantje te gaan spelen’ of hen op andere manieren te kopiëren.

Naast de lezingen en films over inheemse volkeren en diepe ecologie, zullen we onze eigen beleving vertalen tijdens kunstzinnige activiteiten.